

METSÄREPPU

tehtäviä lajikorteilla

Kyselyleikki

Olemmeko samaa lajia?

Lajien cocktail-kutsut

Metsätyypit

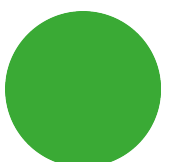
Kuka syö kenet?

Liikkuva muistipeli

Eläimet piilossa

Lintujen tunnistus

Näyttely retkellä havaituista lajeista

Kyselyleikki YM, AI

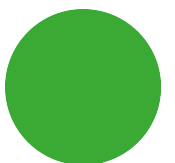
koko ryhmä

Lajikortit, joissa on teemaan sopivien eläinten tai kasvien kuvia kiinnitetään esim. pyykkipojalla leikkijöiden niskaan tai pipoon siten, että leikkijä itse ei sitä näe.

Kukin yrittää selvittää oman lajinsa toisilta kyselemällä. Kysymyksiin saa vastata vain kyllä, ei tai en tiedä. Esimerkiksi: Olenko suurempi kuin jänis? Osaanko lentää? jne.

Lajin selvittyä voidaan jatkaa ryhmittelyä/jakoa ryhmiin esim. linnut: omaksi ryhmäkseen kaikki muuttolinnut, Suomessa talvehtivat, petolinnut, vesilinnut tai vaikka yksinkertaisesti kaikki joissa on keltaista, punaista, valkoista jne.

Olemmeko samaa lajia?

YM, MA

koko ryhmä

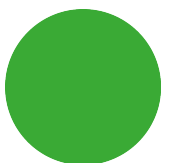
parilliset lajikortit

Ryhmälle jaetaan parilliset lajikortit. Jos parit eivät mene tasan, ohjaaja osallistuu myös leikkiin.

Omaa lajia ei saa paljastaa toisille, vaan parit koettavat löytää toisensa ilman puhetta. Lajeja saa esittää elein, liikkuen tai äänтелеväällä. Kun parit ovat löytäneet, voidaan eläimistä koettaa selvittää lajien suuruusjärjestys edelleen sanattomasti. Lopuksi arvataan ja tarkistetaan esitetyt lajit ja keskustellaan niiden ominaisuuksista.

Kasvilajikortin parina voi käyttää luonnosta kerättyä saman kasvilajin näytettä.

Lajien cocktail-kutsut AI, YM

koko ryhmä

etukäteen valitut teeman

*mukaiset lajikortit, yksi kortti jokaiselle osallistujalle
(esim. metsän kasvit, puut, ötökät, linnut)*

Ilmaisuun rohkaiseva leikki johdattaa eläytymisen kautta monimuotoisuuteen ja lajintuntemukseen.

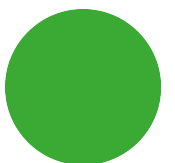
Leikitään, että ollaan kasvien tai eläinten cocktail-kutsujen vieraina. Esittäytytään kaikille vastaantulijoille omalla etunimellä ja kädessä olevan lajin nimellä. Lajikortteja vaihdetaan jokaisen tervehtimisen yhteydessä.

Kulloinkin kädessä olevaan lajiin eläydytään esim. liikkumalla lajin tavoin tai korostamalla lajin tunnuspiirteitä (tietty vaatteiden väri, muurahaiselle kannettavaksi keppi korreksi jne.). Tervehtimisen yhteydessä vaihdetaan tietoja lajeista ja voidaan kehittää yhdessä tunnuspiirteitä. Leikki on hyvä lopettaa, kun lähes kaikki leikkijät ovat esittäytyneet toisilleen.

Kasvien, lintujen, ötököiden tms. tutustumisen jälkeen voidaan lopuksi toteuttaa arvuuttelukierros. Kukin esittää tuntomerkein, lajityypillisellä liikkumisella ym. kädessään olevaa lajia ja muut keksiä mistä lajista on kysymys.

Lähde: Ekopakun metsä-opetusohjelma

Metsätyypit YM, AI

koko ryhmä, lopuksi kolme ryhmää

metsätyyppikortit (A4), etukäteen

valitut kasvilajikortit eri metsätyyppien tyyppilajeista

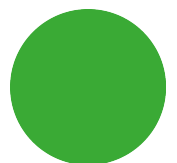
Metsäpaikan reunamille on puihin kiinnitetty metsätyyppi-kortit: kuiva kangasmetsä, tuore kangasmetsä, lehto. Oppilaille jaetaan lajikortit, jossa on jokin kasvilaji, joka esiintyy jossain näistä metsätyypeissä. Oppilaat etsivät yhdessä keskustelemalla kyseiselle kasville oikean metsätyypin. Lajiapua saa myös metsätyyppi-kortin toiselta puolelta.

Kunkin metsätyypin lajit jäävät seisomaan omalle kasvupaikalleen esittäen samalla omaa kasviaan sopivassa asennossa. Esim. pohjakerroksen kasvilaji selällään maanrajassa, kenttäkerroksen laji kontallaan, pensas kurottelee oksiaan matalana ja puut varpaillaan.

Metsätyyppi ja sen lajit esitellään toisille ryhmille stillkuvana tai improvisoituna draamana kasvupaikan oloista. Jos joku laji tuntuu olevan väärässä paikassa, mietitään miksi sillä voisi olla vaikeuksia selvitä. Ryhmät miettivät lopuksi, onko metsä jossa ollaan niille sopiva kasvupaikka eli oma metsätyyppi. Etsitään oma kasvilaji tai mieluisan kasvupaikka metsästä.

Sopii lajien cocktailkutsujen jatkotehtäväksi. Voidaan myös käyttää jakautumisena kolmeen ryhmään, kun lajit on ennalta mietitty.

Lähde: Ekopakun metsä-opetusohjelma

Kuka syö kenet? YM, AI
koko ryhmä
etukäteen valitut lajikortit

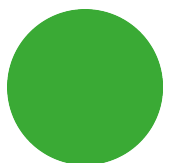

Keskusteluharjoitus, joka kokoaa ja tuottaa yhteistä ymmärrystä luonnon ravintoketjuista.

Jokainen leikkijä saa yhden lajikortin. Vapaasti leikkialueella liikkuen tehtävänä on pyrkiä löytämään toisten leikkijöiden korteista lajille sopivaa ravintoa tai lajeja, joille itse kelpaa ravinnoksi. Pyritään muodostamaan mahdollisimman pitkä ravintoketju tai monihaarainen ravintoverkko. Tarkistetaan lajikorttien avulla keskustellen.

Kortit pyritään valitsemaan niin, että jokaiselle eläimelle on tarjolla ainakin joku ravinto ja jokaiselle kasville joku sitä syövä eläin. Lisää yhteyksiä keksitään leikin aikana.

Sopii lajien cocktailkutsujen jatkotehtäväksi.

Liikkuva muistipeli YM

koko ryhmä

parilliset lajikortit, yksi kortti

jokaiselle osallistujalle

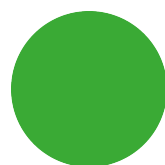

Lajintuntemusleikin aluksi valitaan kaksi tai kolme muistipelin pelaajaa. Muut leikkijät eläytyvät saamansa kortin lajiin ja esittävät sitä sovitulla pelialueella liikkuen.

Kun joku muistipelin pelaajista arvelee havainneensa lajiparin, hän pyytää tarkistettavaksi pariaksi arveltujen leikkijöiden kortit. Jos arvaus on oikein, pelaaja saa jatkaa arvaamista. Väärän arvauksen jälkeen vuoro siirtyy toiselle pelaajalle. Jatketaan, kunnes kaikki parit on löydetty. Lisäpisteitä voi saada oikein arvatusta lajista.

Kylmällä säällä kaikki voivat olla sekä korttilajien esittäjiä että pelaajia. Oma pariaan ei saa arvata.

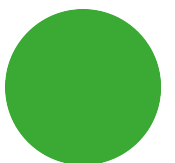
Eläimet piilossa YM, AI, MA
pienryhmissä
parilliset eläinkortit

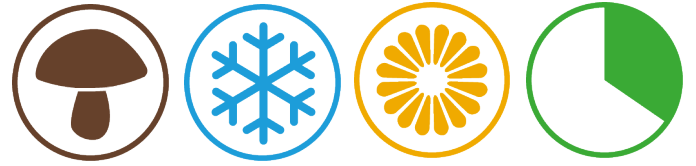
Nimellä varustettuja lajikortteja piilotetaan rajatulle metsäalueelle mieluiten lajityypillisiin paikkoihin. Alueen voi rajata esim. matonkuteella ja kortteja kiinnittää pyykkipojilla pieniin oksiin. Pienen matkan päähän eläinten piiloalueesta asetellaan valkoisen liinan päälle tai muovilokerikkoon ilman lajinimiä olevia eläinkortteja, joiden joukosta löytyvät parit piilossa oleville korteille. Jälkimmäisiä kortteja voi olla vaikeusasteesta ja ryhmien koosta riippuen joitakin tai huomattavasti enemmän.

Ryhmän tehtävänä on selvittää mitkä kaikki lajit joukosta löytyvät alueelta ja minkä nimisiä eläimet ovat. Vain yksi ryhmän jäsen kerrallaan saa olla etsinnöissä alueella. Korttien annetaan olla paikoillaan, eikä lajinimiä kerrota kuuluvasti, jotta kaikki ryhmät saavat itse tehdä etsintätönsä.

Ihanteellisessa tapauksessa piilossa olevat lajit ovat juuri kyseisessä luontotyyppissä viihtyviä lajeja. Eläinten piilottaminen on mukava tehtävä. Ryhmät voivat tehdä eläinpiilotusta vuorotellen toisilleen (kunhan kortit muistetaan etsiä lopuksi talteen).

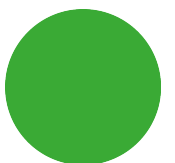

Lintujen tunnistus YM, MA
pienryhmissä
*lintulajikortit, kiikarit,
muistiinpanovälineet*

Metsään ripustettuja lintujen kuvakortteja voi kiikaroida kuten oikeita lintujakin. Tehtävänä voi olla etsiä rajatulta alueelta tai alueilta mahdollisimman monta lintua menemättä itse alueelle.

Lasketaan tai kirjataan ylös tehdyt havainnot. Tehtävä voidaan tarkistaa etsimällä esillä olleet lajit lopuksi suuremmasta lajikorttien joukosta (esim. valkoiselle liinalle levitetyt tai pyykkipojilla narulle ripustetut lajikortit).

Näyttely retkellä
havaituista lajeista YM
koko ryhmä tai pienryhmissä

Asetetaan alustalle tai pyykkipojilla narulle ripustaen esille retkellä havaitut lajit. Korttien sekaan voi lisätä esimerkiksi kolme lajia, joita ei ole havaittu. Tehtävänä voi olla luetella havaitut lajit tai kertoa, mitä esillä olevien lajikorttien lajeista ei havaittu.

